

SYSTEM DANÍ

VY_62_INOVACE_FGZSV_PN_9

Sada: Ekonomie

Téma: Daně

Autor: Mgr. Pavel Peňáz

Předmět: Základy společenských věd

Ročník: 3. ročník

Využití: Prezentace určená pro výklad a opakování

Anotace: Prezentace seznamuje se výpočtem a použitím daně z příjmu, DPH a spotřební dani

Gymnázium Vincence Makovského
se sportovními třídami Nové Město na Moravě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DAŇ Z PŘÍJMU FO

- zdanění příjmů fyzických osob dotýkající se všech ekonomicky aktivních obyvatel
 - je značným politickým nástrojem
 - **poplatník: fyzická osoba, která má na území ČR bydliště, nebo se zde zdržuje po většinu roku (minimálně 183 dní)**
 - daňová povinnost se vztahuje i na příjmy ze zdrojů v zahraničí
 - pokud se fyzická osoba na našem území obvykle nevyskytuje, daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území ČR
 - **plátce: podnikatel** - fyzická osoba platící daň sama za sebe → v tomto případě je plátce i poplatníkem
 - **zaměstnavatel** - odvádí zálohu na dani za své zaměstnance a obvykle i podává daňové přiznání
- má-li zaměstnanec více příjmů u více zaměstnavatelů, podává daňové přiznání sám

- **sazba daně: 15%** ze základu daně (superhrubé mzdy)
- **zdaňovací období:** kalendářní nebo hospodářský rok
 - → po skončení tohoto období musí plátce podat daňové přiznání za předešlý rok a daň uhradit
 - → podává-li za sebe podnikatel daňové přiznání sám, musí tak učinit do 3 měsíců (do konce března), má-li daňového poradce, může být přiznání podáno až do 6 měsíců (konce června)
 - → za své zaměstnance zpracovává firma přiznání do 15.února, zaměstnanec jej jen podepíše
- **předmět daně: veškeré příjmy v peněžní i nepeněžní podobě kromě příjmů osvobozených od daně**
 - → členění příjmů:
 - příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (funkční platy členů vlády, poslanců)
 - příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti
 - příjmy z kapitálového majetku
 - příjmy z pronájmu
 - ostatní příjmy

- **osvobození od daně:**
- příjmy z prodeje bytu (pokud v něm měl poplatník bydliště nejméně dva roky)
- příjmy z prodeje nemovitosti (pokud mezi koupí a prodejem uplynulo alespoň 5 let)
- příjmy z prodeje movitých věcí (pokud mezi koupí a prodej uplynul alespoň 1 rok)
- ceny z veřejné soutěže do 10.000,- Kč
- příjmy ve formě státních sociálních dávek, dotace od státu, granty EU
- úrokové výnosy ze stavebního spoření
- příjmy v naturální formě v podobě reklamních předmětů

- **základ daně: superhrubá mzda včetně sociálního a zdravotního pojištění** → u příjmů ze zaměstnání
- **výnosy - náklady** → z účetnictví firmy u příjmů z podnikání
- **příjmy - výdaje** → z daňové evidence u příjmů z podnikání
-

- Odčitatelné položky: hodnota darů na dobročinné účely, životní pojištění, penzijní připojištění, úroky z hypotéky či odborové příspěvky
- Slevy na dani: sleva na poplatníka, na manželku, na invaliditu

DPH

- **nepřímá univerzální daň**
- z daní má největší podíl na příjmu do státního rozpočtu, protože tvoří část ceny téměř všech výrobků a služeb
- **předmět daně:**
 - **1. zboží a služby**
 - **2. služby**
- **sazby: snížená** - uplatňována na potraviny, léky, knihy, opravy zdravotnických prostředků, kulturní činnosti...
 - → v roce **2011: 10%**
 - → v roce **2012: 14%**
 - → v roce **2013** by měla být **15 a 21%**
 - v Evropské unii má **nejnižší** sazby DPH v roce 2012 **Kypr** (15% a 5/8%) a **Lucembursko** (15% a 6/12%) a **nejvyšší Maďarsko** (27% a 5/18%)

Vývoj sazby DPH

Období	základní sazba	snížená sazba
1. 1. 1993 – 31. 12. 1994	23 %	5 %
1. 1. 1995 – 30. 4. 2004	22 %	5 %
1. 5. 2004 – 31. 12. 2007	19 %	5 %
1. 1. 2008 – 31. 12. 2009	19 %	9 %
1. 1. 2010 – 31. 12. 2011	20 %	10 %
1. 1. 2012 – 31. 12. 2012	20 %	14 %
1. 1. 2013 – 31. 12. 2014	21 %	15 %

- **zdaňovací období:** **čtvrtletní** - pokud plátce za předcházející kalendářní rok neměl obrat minimálně 2 miliony Kč
- **čtvrtletní nebo měsíční** - pokud měl plátce obrat mezi 2 a 10 miliony Kč
- **měsíční** - pokud byl obrat vyšší než 10 milionů Kč
-
- **správce daně:** **finanční úřady** - v tuzemsku a při obchodech v rámci EU
- **celnice** - při dovozu z nečlenských zemí EU
-
- **poplatník:** kupující (konečný spotřebitel)

- **plátce:** prodávající
- → ne každý prodávající musí být plátcem DPH - může si zvolit, zda se k dani přihlásí a stane se plátcem či nikoli
- → např.: firma, která je subdodavatelem nějaké velké firmy, se dobrovolně registruje tak, aby její odběratel,
 - který je povinně plátcem DPH, mohl uplatnit odpočet DPH na vstupu
- každá firma v ČR registrovaná k placení dostává **daňové identifikační číslo (DIČ)**
- → u FO má tvar CZ a rodné číslo podnikatele, u PO je to CZ a IČO podniku – obrat 1 mil Kč
- při prodeji výrobku plátce vystavuje **daňový doklad** (zjednodušený DD při částce do 10.000Kč včetně DPH)
- **výjimky a osvobození od DPH:** poštovní služby, rozhlasové a televizní vysílání, finanční činnosti, převod a nájem pozemků, bytů, výchova a vzdělávání, zdravotnické služby a zboží

Spotřební daň

- **nepřímá selektivní daň**
- **účel:** regulace spotřeby výrobků zatížených touto daní
- **předmět daně:** minerální oleje, líh a lihoviny, pivo, víno, tabákové výrobky
- **sazba daně:** stanovena samostatně pro každý druh výrobku v závislosti na měrných jednotkách
 - není závislá na ceně výrobku, ale výrazně výrobky prodražuje
- **zdaňovací období:** kalendářní měsíc
 - (pokud v určitém měsíci nevznikne daňová povinnost, daňové přiznání se nepodává)
- spotřební daň se započítává do základu daně pro výpočet DPH

Zdroje

kol.: Společenské vědy pro střední školy, 3. díl. Didaktis 2011

kol.: Ekonomika pro střední školy – úvod. Didaktis 2013

Švarcová J. a kol.: EKONOMIE. CEED 2007

Obr. Kliparty MS Office